

Spis treści

Od autora	5
Rozdział I. Lata młode (1896—1921)	7
1. O sobie — bez siebie	7
2. Dom rodzinny	11
Rodowód społeczny, środowisko intelektualne	11
Skąd konserwatyzm? Jaka rycerskość?	15
Początki nauki (Petersburg 1905)	18
3. Gimnazja wileńskie (1907—1916)	19
Koledzy, nauczyciele, wychowawcy	19
Na progu polityki — „Zet”	20
Pobyty w Krakowie	23
Reakcja na wybuch wojny	24
Nastroje Wilna; matura	26
4. Analiza juveniliów	28
Debiut prozatorski (1916)	28
Poglądy i upodobania	29
5. Studia wyższe (Warszawa — Kraków — Warszawa 1916—1921)	30
Praca w POW	30
Cytadela Warszawska (wrzesień 1917)	35
Studia w siodle	36
6. Służba wojskowa (1919—1921)	38
Co wybiera ochotnik?	38
Zamach pła Januszajtisa	39
Cywil w ulance?	42
Przypisy	45
Rozdział II. Redaktor „Słowa” (1922—1939)	51
1. Charakterystyka dziennika	51
Fundatorzy i fundusze	51
Zasięg i klientela	54
2. „Słowo” wśród czasopism konserwatywnych	56
„Czas”, „Dziennik Poznański”, „Dzień Polski”	56

Niemiarodajność „Słowa”	57
3. Redaktor i redakcja	58
Styl życia; polemiki i pojedynki	58
Przygoda z „Żagarami”	60
Wobec ludzi lewicy	65
Antynacjonalista; selektywny asymilator	62
4. Zależność od konserwatystów wileńskich (1922—1928)	67
Pierwsze lata	67
Ingerowanie w politykę pisma	69
Minister Meysztowicz i redaktor Mackiewicz	71
Organ „żubrów” czy trybuna Cata?	73
<i>Przypisy</i>	75
Rozdział III. Polityk konserwatywny	81
1. Zarys głównych ugrupowań konserwatywnych II Rzeczypospolitej	81
Po odzyskaniu niepodległości	81
Szukanie sojuszków	83
Na prawo tylko ściana?	85
Czynnik uwsteczniający — czynnik umiarkowania?	87
Struktura organizacyjna, skład społeczny, liczebność	89
2. Ludzie, hasła, style	92
Umiar czy oportunizm?	92
Zasady i rzeczywistość	94
3. Konserwatyści i zamach majowy	96
Stanowisko stańczyków, Poznańczyków i Wilnian	96
Spotkania z Piłsudskim (1917—1926)	99
Inicjatywy Wilnian po przewrocie	103
4. Zjazd w Nieświeżu (październik 1926)	106
Konserwatyści w rządzie	106
Widmo „Panie Kochanku”	107
Piłsudski w zamku	110
5. Korzystanie z koniunktury	119
Przetargi ze zwycięzcami	119
Jak chronić, co się ma?	123
<i>Przypisy</i>	127
Rozdział IV. Poseł (1928—1930; 1930—1935)	139
1. Zagadnienia ustrojowe we wczesnych publikacjach	139
„Statut Litwy Środkowej”	139
Redaktor i wybory 1922 r.	143
2. W Sejmie II kadencji (1928—1930)	146
Droga do ławy	146
Fronty walki: „Słowo”, Klub BBWR, Komisja Konstytucyjna	147
3. W Sejmie III kadencji (1930—1935)	156
Zasługi policzone; kandydat BBWR	156
Prace poselskie — od rewizji do projektu nowej konstytucji	159

Tor ślepy — Komisja Konstytucyjna	161
Tor rzeczywisty — grupa BBWR	164
Reakcja Marszałka; figiel?	167
4. Nieudane próby (wybory: wrzesień 1935; listopad 1938)	169
Walka o mandat w 1935 r.	169
Poza Sejmem IV kadencji	174
Kandydowanie do Sejmu V kadencji	177
<i>Przypisy</i>	179
Rozdział V. Publicysta: koncepcje polityczne	189
1. Zaćmienie obrazu	189
2. Orientacje, pasje, rachunek sumienia	191
Germanofilizm czy proniemieckość?	191
Geneza opozycyjności	194
Publicysta kontra polityk	198
3. „Gra na Niemcy” poddana próbie	201
Punkt wyjścia: „Kropki nad i”, „Dziś i jutro”	201
1938 — wyłożenie kart	206
Józef Beck i „krytyka z prawa”	208
4. Publicystyka na tematy niemieckie	210
Anschluss	210
Pakt monachijski	217
Aneksja Czechosłowacji — zgon złudzeń	219
5. Ostatnie miesiące	221
„Słowo” we wrześniu	221
<i>Przypisy</i>	224
Rozdział VI. Dziennikarz w Berezie (marzec—kwiecień 1939)	230
1. Okoliczności osadzenia	230
2. Powód zesłania	237
<i>Przypisy</i>	239
Rozdział VII. Poza krajem: Paryż (listopad 1939 — czerwiec 1940)	241
1. Tygodnik „Słowo” (styczeń—czerwiec 1940)	241
Ludzie, fundusze, cele	241
Rozrachunek i porachunki	245
2. Incydent w Libourne	249
Życie paryskie	249
Rozmowa z prezydentem (16 czerwiec 1940)	251
<i>Przypisy</i>	254
Rozdział VIII. Londyn wojenny (wrzesień 1940—1945)	260
1. Przykrości z przeszłością	260
Eksplozja w pensjonacie „White House”	260
Listy otwarte — Sąd Honorowy	264
2. Hyde Park i British Museum	268

Autor broszur	268
Książki z książek	272
Przypisy	277
Rozdział IX. Emigracja londyńska (1945—czerwiec 1956)	280
1. Schyłek lat nadziei	280
Co teraz robić?	280
Z prądem, pod prąd, na mieliźnie	282
2. Z „Zamku” na plac Zamkowy	287
Redaktor z tytułem premiera	287
Powrót	290
Przypisy	292
Rozdział X. Na Starym Mieście (czerwiec 1956—luty 1966)	295
1. Palę, co kochałem, kocham, co paliłem	295
Sezon debiutów	295
Jezuicka i okolice	299
2. Ciemniej, głośniej, puściej	303
Cat = Gaston	303
Sądu nie będzie	305
Przypisy	307
Aneks	309
Indeks nazwisk	337
Spis ilustracji	348